

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله علیها)

شهرستان خوی

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

آسیب شناسی تحریفات محتوای عاشورا

استاد راهنما

سرکار خانم منیژه صفرعلیزاده

استاد داور

حجت الاسلام دکتر سید جعفر حسینی اصل

پژوهشگر

طاهره حسن زاده

بهمن ۱۳۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سپاس بی‌شمار پروردگار یکتایی را سزااست که وصف‌کننده‌ها از ستایش و تعریف و توصیف او عاجزند و عظمت و جلالش، اندیشه و خرد برترین دانشمندان و خردمندان را ناتوان کرده است، آفریدگاری که درهای علم را بر ما گشود و عمر و فرصتی عطا فرمود تا بدان بنده‌ی ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید، پروردگاری که به طریق علم و دانش رهنمودمان شد و به هم‌نشینی با رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزی‌مان کرد.

تقدیر و تشکر

خدا را سپاس می‌گویم که در توفیق برگشود تا چند صباحی از محضر اساتید مجرب و پژوهشگران کار آزموده بهره‌مند باشم. بر خود وظیفه می‌دانم مصداق حدیث نبوی «لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقُ وَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقُ» را بیان نموده و از زحمات مدیریت محترم حوزه علمیه الزهرا (سلام الله علیها) سرکار خانم زهره رجائیان و از تلاشهای بی دریغ و زحمات استاد عزیزم سرکار خانم منیژه صفر علیزاده و از تلاش های معاونت پژوهشی سرکار خانم شهبازی کمال تشکر و قدردانی را می‌نمایم.

همچنین از زحمات بی‌دریغ پدر و مادر بزرگوار و عزیزم که لحظه لحظه‌ی وجود مهربان‌شان آرام بخش لحظات آشفتگی‌ام بوده است تشکر و قدردانی می‌نمایم و دست بوس لحظه لحظه‌ی عشقشان هستم.

تقدیم به

آستان قدس امام عارفان و عاشقان، سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین (علیه السلام).

- ۳۵- حرعاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعه، جلد اول، چاپ ششم، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۴۰۲ق.
- ۳۶- حمزقلانی، ابن درید، تهذیب التهذیب، جلد پانزدهم، چاپ اول، بیروت، دارالفکر، ۱۴۱۵.
- ۳۷- خاتمی، سید احمد، چکامه‌هایی از شیوه‌های عزاداری، چاپ اول، تهران، انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۱.
- ۳۸- خامنه‌ای، سید علی، رساله اجوبه الاستفتائات، چاپ اول، تهران، انتشارات پیام عدالت، ۱۳۸۹ه.
- ۳۹- خوارزمی، مقتل الحسین، تحقیق محمد سماوی، جلد اول، چاپ دوم، قم، نورالمهدی، ۱۳۹۸ه.
- ۴۰- خوری الشرتونی البنانی، سعید أقرب الموارد فی صنع العربیه والشوار، جلد اول، چاپ دوم، قم، دارالاسوه و النشر، ۱۳۸۵ه.
- ۴۱- خیایی، سید عبدالحمید، نگرشی انتقادی و تاریخی به ادبیات عاشورا، چاپ دوم، تهران، نقد فرهنگ، ۱۳۸۱ه.
- ۴۲- داعی الاسلام، علی بن محمد، فرهنگ نظام، ذیل واژه حرف، چاپ دوم، چاپ افسد، تهران، ۱۳۸۰.
- ۴۳- دانش، شکر...، بعثت دوباره عاشورا، جلد اول، چاپ دوم، تهران، انتشارات بن فام، ۱۳۸۸.
- ۴۴- در بندی، فاضل، اکسیرالعبادات فی اسرارالشهادت، تحقیق محمد جمعه آبادی، چاپ اول، بحرین، المصطفی، ۱۴۱۷.
- ۴۵- دژکام، علی، تفکر فلسفی غرب از دیدگاه استاد مطهری، جلد اول، تهران، اندیشه، ۱۳۷۷.
- ۴۶- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، جلد دوم، چاپ اول، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۳.
- ۴۷- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ قرآن، ترجمه غلامرضا خسروی حسینی، جلد اول، چاپ سوم، تهران، چاپ مرتضوی، ۱۳۸۳ه..
- ۴۸- رامپوری، محمد بن جلال الدین، غیاث الغات، زیر واژه حرف، چاپ دوم، تهران، چاپ منصور، ۱۳۷۵ه.
- ۴۹- رشاد، علی اکبر، دانشنامه امام علی (ع)، جلد ششم، چاپ اول، تهران، مرکز نشر و پژوهشگاه فرهنگ اندیشه اسلامی، ۱۳۸۰ه.
- ۵۰- ری شهری، محمد، شهادت نامه امام حسین (ع)، جلد دوم، چاپ اول، قم، چاپ انتشارات، ۱۳۹۱.

- ۵۱- زبیدی، محمدمرتضی، تاج العروس من جواهر القاموس، زیر ماده حرف، چاپ سوم، بیروت، دارالفکر، ۱۶۲۸ق.
- ۵۲- سپهر، محمدتقی، ناسخ التواریخ، جلد دوم، چاپ سوم، قم، نشر ناصر، ۱۳۸۳.
- ۵۳- سماوی، محمد، ابصار العین فی انصار الحسین، چاپ اول، قم، کتابخانه بصیرتی، بی تا.
- ۵۴- سیدرضایی، عطیه، پایان نامه بررسی آسیب های اخلاقی و انسانی در بعد اجتماع از دیدگاه قرآن و روایات، موسسه آموزش عالی حوزوی الزهرا(س)، خوی، پایان نامه سطح سه، ۱۳۹۱ه.
- ۵۵- شریف قریشی، باقر، حیات امام حسین(ع)، جلد سوم، چاپ سوم، قم، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۷ه.
- ۵۶- شیخ الصدوق، محمد بن حسین، کمال الدین و تمام النعمت، تصحیح علی اکبر غفاری، جلد دوم، چاپ اول، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۹ه.
- ۵۷- عیون الاخبار الرضا، تصحیح حسین اعلمی، چاپ اول، بیروت، لبنان، ۱۴۰۴ق.
- ۵۸- شیخ طوسی، محمد بن حسن، الفهرست، بی جا، منشورات الشریف رضی، ۱۳۵۱ه.
- ۵۹- صالحی نجف آبادی، نعمت الله، نگاه دوباره به حماسه حسینی، چاپ اول، تهران، کویر، ۱۳۷۹ه.
- ۶۰- شهید جاوید، تهران، چاپ اول، موسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۰.
- ۶۱- صحتی سردرودی، محمد، شهید فاتح در اندیشه، جلد اول، چاپ دوم، قم، دفتر نشر معارف، ۱۳۸۱ه.
- ۶۲- تحریف شناسی عاشورا و تاریخ امام حسین(ع)، چاپ سوم، تهران، چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۸۳.
- ۶۳- صدری، افشار، فرهنگ معاصر فارسی، چاپ چهارم، تهران، انتشارات فرهنگ معاصر، ۱۳۸۳ه.
- ۶۴- طباطبایی، محمد حسین، فرهنگ جاودان المیزان، جلد اول، چاپ اول، تهران، نشر هاجر، ۱۳۷۱ه.
- ۶۵- طبرانی، سلیمان بن احمد، المعجم الکبیر، جلد سوم، چاپ چهارم، قاهره، مکتبه بن تیمیه، ۳۶۰ق.
- ۶۶- طبرسی، ابوعلی فضل بن حسین، اعلام الوری باعلام الهدی، به کوشش سید محمد مهدی، خراسان، چاپ سوم، دارالکتب الاسلامیه، ۵۴۸۰ه.

- ۶۷- طبرسی، امین الاسلام، مجمع البیان، چاپ دوم، بیروت، دارالمعرفه، ۱۴۰۸ق.
- ۶۸- طبری، ابوجعفر بن محمد جریده، تاریخ طبری، جلد ششم، بیروت، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۶ق.
- ۶۹- طهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم، شفاء الصدور، چاپ اول، قم، مکتب الحیدریه، ۱۳۸۳ه.
- ۷۰- طریحی نجفی، فخرالدین، منتخب طریحی فی جمع المراثی، جزء سوم، جلد ششم، قم، شریف رضی، بی تا.
- ۷۱- عبدالبنی، حکیم، فرهنگ معاصر عربی-فارسی، چاپ پنجم، تهران، فرهنگ معاصر، ۱۳۸۵ه.
- ۷۲- عزیزی، عباس، ۲۰۰ داستان از فضای و مصائب و کرامات حضرت زینب (س)، جلد هفتم، چاپ سوم، قم، بوستان قرآن، بی تا.
- ۷۳- علامه حلی، ایضاح الاستنباه، جلد اول، قم، موسسه نشر اسلامی، ۱۴۱۱ق.
- ۷۴- عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، چاپ سی ام، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۳ه.
- ۷۵- غفرانی، محمد، قاموس عصری، تهران، چاپ اول، موسسه الهدی و نشر و توزیع، ۱۳۸۶ه.
- ۷۶- فراهیدی، خلیل بن محمد احمد، العین، جلد دوم، چاپ دوم، قم، انتشارات اسوه، ۱۴۱۴ق.
- ۷۷- فضل الله، سید محمد، حدیث عاشورا، ترجمه فرزندق اسدی، چاپ دوم، تهران، نشر بین الملل، ۱۳۸۴ه.
- ۷۸- فیومی، احمد بن محمد بن علی، مصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر المرافعی، جزء اول، چاپ اول، قم، منشورات دارالحجره، ۷۷۰ه.
- ۷۹- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، جلد اول، چاپ هشتم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۸ه.
- ۸۰- کوشا، محمد علی، عاشورا، عزاداری، تحریفات، چاپ چهارم، تهران، چاپ زیتون، ۱۳۹۰ه.
- ۸۱- کوفی، ابن اعثم، قیام امام حسین (ع)، چاپ اول، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۳ه.
- ۸۲- نوری طبرسی، میرزا حسین، لؤلؤ و مرجان، تحقیق مصطفی درایتی، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۹ه.
- ۸۳- مامقانی، عبا...، مقباس الهدایه فی علم الدرایه، چاپ اول، قم، موسسه آل بیت، ۱۴۱۱ق.
- ۸۴- مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، جلد چهل و پنج، چاپ سوم، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۳۶۲ه.

- ۸۵- مجموعه مقالات برگزیده اولین سمینار، بررسی ابعاد زندگی امام حسین(ع)، خورشید شهادت، چاپ اول، تهران، دانشگاه امام حسین(ع)، ۱۳۷۴ه.
- ۸۶- محدث قمی، شیخ عباس، منتهی الآمال، جلد اول، چاپ اول، قم، پیام عدالت، ۱۴۱۲ق.
- ۸۷- مفاتیح الجنان، چاپ ششم، قم، فیض کاشانی، ۱۳۸۰ه.
- ۸۸- محدثی، جواد، فرهنگ عاشورا، چاپ اول، قم، نشر معروف، ۱۳۸۵.
- ۸۹- محلاتی، رسول، زندگانی امام حسین(ع)، چاپ دوم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۴ه.
- ۹۰- محمدزاده، مرضیه، حسین بن علی(ع)، امام شهداء، چاپ اول، تهران، مجتمع فرهنگی عاشورا، ۱۳۸۸ه.
- ۹۱- متقی هندی، حسام الدین، علی، کنز الاعمال، جلد سیزدهم، چاپ پنجم، قم، دارالحديث، ۱۳۷۵ه.
- ۹۲- مرکز تحقیقات اسلامی سپاه، امر به معروف و نهی از منکر، بی جا، ناشر نمایندگی ولی فقیه سپاه، ۱۳۷۶.
- ۹۳- مرکز مطالعات راهبردی خیمه، عاشورا نامه، چاپ اول، تهران، انتشارات شیعه، ۱۳۸۸ه.
- ۹۴- مسعودی، علی بن الحسین، مروج الذهب، جلد دوم، منشورات موسسه الاعلمی المطبوعات، بیروت، ۱۳۶۵ه.
- ۹۵- مستوفی، عبدالله، شرح زندگانی من یا تاریخ اجتماعی و اداری قاجار، جلد سوم، چاپ دوم، تهران، موسسه علمی، ۱۳۲۴ه.
- ۹۶- مطهری، مرتضی، فریادهای شهید مطهری برای تحریفات، چاپ اول، قم، نشر معروف، ۱۳۶۰ه.
- ۹۷- حماسه ی حسینی، جلد دوم، چاپ اول، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۷۸ه.
- ۹۸- جلد اول، چاپ هشتم، انتشارات صدرا، تهران، ۱۳۸۸ه.
- ۹۹- گفتار عاشورا، چاپ سوم، تهران، شرکت سهامی انتشارات، ۱۳۴۶ه.
- ۱۰۰- سرسشت و سرنوشت، چاپ دوم، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۸۹ه.
- ۱۰۱- معروف الحسنی، اخبار و آثار ساختگی، ترجمه ی حسین صابری، چاپ اول، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۴۲ه.
- ۱۰۲- معین، محمد، فرهنگ معین، جلد اول، چاپ بیست و پنجم، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۲ه.

- ۱۰۳- معرفت، محمد هادی، صیانه القرآن من التعریف، جلد دوم، قم، دار القرآن الکریم، ۱۳۶۸ هـ.
- ۱۰۴- مفید، محمد بن النعمان، الارشاد فی المعرفه حج الله علی العباد، تحقیق مؤسسه آل بیت، جلد اول، چاپ دوم، قم، ۱۴۱۳ ق.
- ۱۰۵- ملکی، حسن، تربیت حسینی، چاپ دوم، قم، زمزم هدایت، ۱۳۸۶ هـ.
- ۱۰۶- ملکی، محمد کاظم، معجم الروائد، جلد نهم، چاپ دوم، نجف، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷ هـ.
- ۱۰۷- ملکی، ابوالموید موفق بن احمد، خطیب خوابدهی، به تحقیق مهدی سماوی، جلد اول، قم، مکتبه-المفید، بی تا.
- ۱۰۸- المناوی، محمد بن عبدالرووف، التعاریف، جلد اول، چاپ دوم، بیروت، دارالفکر المعاصر، ۱۴۲۳ ق.
- ۱۰۹- موسوی خویی، حجت، عاشورا رستاخیز عقل و اندیشه ی دینی، چاپ اول، قم، هوراسا، ۱۳۹۱ هـ.
- ۱۱۰- میرتبار، سید محمد، آسیب شناسی جامعه ی منتظر، چاپ چهارم، قم، بنیاد فرهنگی مهدی موعود عج، ۱۳۹۰ هـ.
- ۱۱۱- مویدی، علی، فرهنگ جامع سخنان امام حسین (ع)، چاپ اول، نشر معروف، ۱۳۸۲ هـ.
- ۱۱۲- موسسه بوستان کتاب فرهنگ کاربردی واژگان قرآن-عربی-فارسی-انگلیسی، چاپ دوم، قم، مرکز مطالعات پژوهش های قرآنی، ۱۳۸۴ هـ.
- ۱۱۳- نجاشی سمرقندی، ابوالعباس، احمد بن علی، اسدس کوی، تحقیق آیت... موسوی بشیری زنجانی، چاپ اول، قم، موسسه دارالاضواء، ۱۴۰۸ ق.
- ۱۱۴- یثربی، محمد، مشعل خونین، چاپ اول، قم، انتشارات مکتبه الاسلامیه، ۱۳۹۰ هـ.
- ۱۱۵- یعقوب، احمد، تاریخ یعقوبی، ترجمه ی محمد ابراهیمی، جلد سوم، تهران، مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۲ هـ.